

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 14 mars 1946 kl. 1 em.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om sådan ändring av kommunallagarna, att frågor om kommunal produktion av hyreshus m. m. kunna avgöras med enkel majoritet.

Uti en inom andra kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion, nr 149, av herr *Holmberg m. fl.* föreslås, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om förslag till sådan ändring av kommunallagarna, att enkel majoritet är tillfyllest för kommunal produktion av hyreshus och kommunens övertagande av dylika hus».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt gällande kommunallagar erfordras för beslut två tredjedelar av de i omröstningen deltagandes röster, bl. a. då beslutet avser 1:o) avhändande av fastighet eller därifrån härflytande rättighet eller inköp av fastighet, där ej avhändandet eller inköpet avser genomförande av fastställd stadsplan eller tomtindelning; 2:o) beviljande av anslag till nytt ändamål eller behov; 3:o) beviljande av anslag till ändamål eller behov, som icke är nytt men för vilket under året näst före det, som anslaget avser, anslag ej utgått i kommun, där uttaxeringen per skattekrona stigit till visst belopp; 4:o) höjande av visst under året näst före det, som höjningen avser, utgående anslag, då höjningen utgör viss procent av förutvarande anslaget, beroende på storleken av uttaxeringen per skattekrona; 5:o) beviljande av anslag, vartill medel skola anskaffas genom upplåning; 6:o) upptagande eller förnyande av lån, därunder inbegripet ingående av borgen, eller förlängning av tiden för erhållet låns återbetalande.

De nu angivna reglerna äro i viss utsträckning tillämpliga å beslut, som av kommunerna fattas med avseende på bostadsproduktionen. Besluten kunna härvidlag avse understöd enligt de särskilda låne- och bidragsförfattningarna, eller ock sådana inom kommunernas befogenhet liggande bostadssociala åtgärder, som vidtagas vid sidan av sagda författningar.

Vid 1944 års riksdag väcktes motioner med hemställan om utredning rörande ändring av kommunallagarnas regler om kvalificerad majoritet i syfte att åstadkomma större rörelsefrihet för den kommunala förvaltningen. Konstitutionsutskottet, som tillstyrkte motionerna, anförde i sitt utlåtande (nr 13), att ifrågavarande bestämmelser i många fall verkat hindrande, då det gällt att tillgodose olika kommunala behov bland annat då kommunerna haft att genom jordförvärv lösa trängande bostadsfrågor. Riksdagen biföll

utskottets hemställan i enlighet med motionärernas förslag och avlät skrivelse till Kungl. Maj:t (nr 181) om utredning i ämnet.

Denna riksdagens hemställan har ännu ej föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Enligt vad utskottet inhämtat förestår emellertid inom socialdepartementet en allmän översyn av kommunallagarna, varvid även spörsmålet rörande revidering av bestämmelserna om kvalificerad majoritet för fattande av vissa beslut kommer att upptagas till prövning. Utskottet har likaledes erfarit att sistnämnda fråga utan avvaktande av utredningens slutresultat i övrigt kommer att föreläggas riksdagen. Vid sådant förhållande synes det utskottet icke föreligga skäl för riksdagen att ånyo avlåta någon framställning till Kungl. Maj:t i ämnet. Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 14 mars 1946.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande: herrar *Hallén, Jones Erik Andersson, Gottfrid Karlsson, Källman*, Herlitz, Ström, Karl August Johanson, Elmgren, Bror Nilsson, Annér, Thorell, Fast, Pettersson* i Norregård, *Nolin*, Hällgren*, Kyling, Norén, fru Björck* och herr *Larsson* i Stockholm.

* Ej närvarande vid justeringen.